

Prijzenregen

Jemima de Jonge studeerde in juli af aan de KABK in Den Haag. Ze won drie prijzen met haar eindexamenwerk *A Body of Water*: de Jan Roëde Prijs, de Heden Startprijs en de Ron Mandos Residency Award.

Met haar video *Uprooted* werd ze in het Eye Filmmuseum geselecteerd als Badlands-filmtalent 2021. In 2022 won ze met *Enter Amazons* de prijs voor de meest verrassende film bij de Eye Research Labs.

Foto Aad Hoogendoorn

Paniek breekt uit in de video-installatie *A Body of Water*. Jemima de Jonge speelt zelf alle rollen.

BEELDDE KUNST Grappige en grimmige fantasiewereld van karton die flirt met sprookjes en expressionistische films

Het prijswinnende, ongelooflijk eigenzinnige werk van Jemima de Jonge is nu te zien in Galerie Heden in Den Haag.

In een van haar video-installaties eet kunstenaar Jemima de Jonge (22) haar tafel op. En dat doet ze niet één keer, nee, in beeld zijn wel acht versies van haar te zien. Ze zitten rond de tafel, scheuren er stukjes van af en knabbeln die in hoog tempo weg, terwijl ze druk met elkaar converseren. Niet onbelangrijk: die tafel is van karton, evenals de stoelen, de lampen, de schilderijen en eigenlijk alles in de kamer, én de kamer zelf. Deze jonge vrouwen eten hun eigen omgeving op – tot dat eentje van hen in een stukje karton stikt en er paniek uitbreekt.

Welkom in het vervreemdende en tegelijk volstrekt overtuigende universum van Jemima de Jonge, dat af en toe in de verte doet denken aan expressionistische film, sprookjes en werk van filmkunstenaars als William Kentridge en Michel Gondry, maar dat vooral ongelooflijk eigen is. In de Haagse galerie Heden zijn momenteel tekeningen, de video *Uprooted* (2021) en haar eindexamenwerk *A Body of Water* (2023) te zien, waarmee ze cum laude is afgestudeerd aan de Koninklijke Academie van Beeldende Kunsten (KABK) en waarmee ze maar liefst drie prijzen in de wacht heeft gesleept.

In alle vijf de kunstwerken die samen *A Body of Water* vormen (video-installaties, sculpturen en eigenzinnige mengvormen tussen die twee), be-

staat de wereld uit karton. De Jonge bouwde onder meer een prachtig gedetailleerde maquette van een slaapkamer met een tweepersoonsbed, overdadig gevuld met kamerplanten. Als toeschouwer kijk je hier je ogen uit, zoals bij een kijkdoos (maar dan eentje van ruim 80 centimeter breed en ongeveer een halve meter hoog en diep). Ook maakte ze een film waarin ze een personage speelt dat zich in diezelfde kamer bevindt, waarbij de kartonnen fantasiewereld dus wordt bewoond door een roodharige vrouw van vlees en bloed.

De vrouw zit op bed, hoort buiten haar slaapkamerraam voetstappen naderen, gaat nieuwsgierig (of is het verontrust?) kijken wie daar aankomt, en keert als de stappen wegsterven weer terug naar haar bed. Het zijn minieme handelingen, en toch is het

spannend. Het lijkt even alsof de film een *loop* is, maar de gebeurtenissen ontvouwen zich elke keer net anders – het is geen herhaling, maar een serie van soortgelijke scènes, van stijl oefeningen, van heel kleine variaties op een thema.

Of de vrouw in de film bezoek verlangt of juist vreest, of ze meer of minder buitenwereld wil, blijft aange-naam onbeslist, of in elk geval open voor interpretatie. Ook in de tafelscène waar van karton wordt gesmuld, verglijden de ermee gepaard gaande sfeer en stemming haast ongemerkt van onder meer grappig en opgelegd gezellig naar onrustig, beangstigend en bevreemdend.

'Ik probeer eenduidigheid te vermijden', vertelt De Jonge. 'Ik ben geïnteresseerd in kantelmomenten: waar slaat een gevoel van veiligheid en ge-

borgenheid bijvoorbeeld om in claustrofobie en angst? En wanneer kantelt het weer terug, wanneer wordt het zelfs grappig, of juist grimmig? Dat vind ik een spannend gebied om me te begeven, omdat het niet helemaal meetbaar is, en niet helemaal te begrijpen. En omdat het ongemakkelijk is. Mijn werk draait vaak om het ongemakkelijke, om wat het belang en de meerwaarde is van zulke ongrijpbare en ongemakkelijke situaties.'

Langer en aandachtig kijken loont. Naar kartonnen details bijvoorbeeld, zoals een asbak of een klein jasje aan de kapstok, of naar nu eens duidelijke, dan weer geheimzinnige of tegenstrijdige lichaamstaal – De Jonge is ook een groot acteertalent.

Ook de in eerste instantie onopvallende achtergrond van een aantal van

de video's trekt de aandacht: in de kartonnen muren ontstaan gaandeweg vochtvlekken die van vorm veranderen, als een niet te houden buitenwereld die onstuitbaar door poreuze muren naar binnen sijpelt.

De Jonge: 'De wanden worden nat en drogen weer op, ze veranderen voortdurend, als stemmingen of onderstromen, als een soort bewegend schilderij. In mijn video's is alles steeds in beweging, zelfs de ruimtes zelf. Dat het *loops* lijken maar elke keer net iets anders is, en dat de betekenis van mijn werk verandert naarmate je het vaker ziet, is voor mij heel belangrijk. Daarin raakt het ook sterk aan theater en *performance art*.'

'Het opeten van de tafel, het steeds weer gaan luisteren wie er aankomt: het zijn steeds nieuwe uitvoeringen van eenzelfde, zich herhalende handeling. Dat heeft iets compulsiefs en ook dat is een onderwerp dat mij fascineert. Iedereen heeft compulsieve neigingen en manieren om structuur aan te brengen in het leven, die kunnen omslaan in iets wat dwangmatig wordt. Waar ligt die grens?'

Janna Reinsma

Jemima de Jonge, *The Belly Button*. Galerie Heden, Den Haag, t/m 4/11. De video-installatie met de tafelscène is ook te zien bij Mediamatic tijdens de Amsterdamse Museumnacht, 4/11.

Scènes uit *A Body of Water*.

Foto's Jemima de Jonge